

Enviromentální problémy 20 století.

Z celé řady environmentálních problémů se, dle mého názoru, dotýkám ve své práci těch nejvýznamnějších a nejpálčivějších. Enviromentálním problémem je jakákoliv změna stavu fyzického prostředí, kterou s sebou přináší cílené i necílené necitlivé zásahy veškerého lidského konání.

Populační růst způsobil problémy s výživou obyvatel především v zaostalých zemích střední, východní a západní Afriky. Smrt způsobená hladem a podvýživou nutí hledat vyspělé ekonomické země trvalá řešení pro Afriku. Potravinová pomoc je pouze dočasné odložení rostoucího problému.

Industrializace s sebou nese znečišťování ovzduší, vod i půdy. Mnohá ekologická opatření se projevila jako účinná, především ve vyspělých kapitalistických zemích. Motivace i finanční prostředky k řešení problémů vedoucích ke znečišťování planety však chybí u rozvojových zemí a ani vyspělé státy nemají vždy vhodné ekonomické a politické nástroje k dosažení udržitelného rozvoje. Silná průmyslová lobby oddalují legislativní řešení a stojí tak proti zájmům řadových občanů i proti zájmům budoucích generací.

Rozvoj urbanizace a vznik velkých měst byl zřejmý především v padesátých a šedesátých letech. Města se i nadále rozrůstají, ale mění svůj charakter. V územních plánech přibývají „lukrativní“ průmyslové a obchodní zóny. Od osmdesátých let je postupně zaznamenáván trend bydlení v okrajových částech měst.

Změny ve využívání půd jsou zřejmé především v průmyslově vyspělých zemích. Význam zemědělské výroby klesá a s ním i soběstačnost těchto zemí v zajištění výživy vlastních obyvatel. Méně půdy je využíváno k pěstování kulturních plodin. Klesá poměr zemědělské půdy na úkor průmyslu a urbanizace. Negativní trend znečišťování zemědělské půdy nekvalitními hnojivy se podařilo zbrzdit, ale roste problém nakládání s odpady.

Odlesňování je problémem, který významně ohrožuje stav atmosféry. Problém narůstá v kontextu s kyselými dešti, které způsobují imise lesů a v kontextu s rostoucí koncentrací oxidu uhličitého v atmosféře. Neekologické nakládání se dřevem jako materiálem i energetickým zdrojem není, bohužel, pouze „výsadou“ rozvojových zemí, ale i například ČR. Vážnost situace je umocněna i dopadem přírodních katastrof na málo odolné monokultury.

Vývoj Enviromentálních problémů 21. století

Nemyslím si, že by 21. století bylo ve své environmentální problematice výrazně odlišné od toho předchozího. Snaha o zlepšení musí vycházet především ze všech obyvatel planety a ke spoustě environmentálních problémů zaujímají vlády některých ekonomicky vyspělých, ale i rozvojových zemí chladný a netečný postoj. Jisté odlišnosti zde však jsou. Přes všechna opatření a snahy o řešení problémů v předchozím století, dostávají a dostanou některé problémy ve století jednadvacátém obří rozměry.

Populační růst bude nadále pokračovat. K problematické Africe se s největší pravděpodobností přidají i přelidněná Čína a Indie.

Průmysl ve vyspělých kapitalistických státech Evropy a Ameriky přenáší své těžiště výroby do zemí s levnější pracovní silou a dobrou pracovní morálkou. Hrozí stále vyšší znečišťování průmyslově ambiciózní Asie i mezinárodních vod.

Rozvoj výstavby vede k nevhodnému nakládání se zemědělskou půdou, která v současné době leží ladem. Tento přístup však považuji za velice krátkozraký vzhledem k problematice výživy stále rostoucí populace.

Využívání půdy v zemědělství nabývá nových rozměrů. Trendem je rozvoj bio-zemědělství, agroturistiky. Zemědělství může významně přispět k řešení problematiky obnovitelných zdrojů produkci a výrobou bio-paliv.

Chybná energetická politika vlád vede k využívání dřeva jako paliva a minimální snaze o recyklaci dřevěného a papírového odpadu. Těžební průmysl je jeden z nejlépe prosperujících v ekonomice ČR. Cestou ke zlepšení situace může být zalesňování nevyužitých zemědělských půd rozmanitými dřevinami.

K dalším problémům ohrožujícím vážně stav životního prostředí v 21. století je například globální oteplování a stoupaní hladiny moří (Holandsko, Maledivy, Benátky), „trhliny“ v ozónové vrstvě a sním rostoucí zdravotní problémy (rakovina kůže), vyčerpání zdrojů nerostného bohatství v poměrně krátkém časovém období (ropa, uhlí, plyn), likvidace jaderného odpadu a jaderná hrozba fundamentalistických a šovinistických zemí (Irán, Korea), znečištění a vyčerpání zdrojů pitné vody a mnoho dalších problémů, které mají společného jmenovatele – lidskou lhostejnost a ziskuchtivost.

Rozvoj cestovního ruchu a jeho vliv na životní prostředí v 21. Století

Zatímco století dvacáté bylo přezdíváno stoletím automobilismu, od století jednadvacátého se očekává, že bude stoletím zábavy. Trh s automobily se postupně ve vyspělých kapitalistických zemích nasýtil. V ČR především v posledních dvou desetiletích zaznamenal obrovský rozvoj a současnou mírnou stagnaci. Automobil už není výrazem majetku, ale denní potřebou a umožňuje lidem vysokou mobilitu a tím i nové možnosti. Jednou z těch zásadních možností je cestování. Rozvoj a modernizace výroby a robotizace a přesun pracovních sil ze sektoru výroby do sféry služeb umožňuje obyvatelům ekonomicky vyspělých zemí více se věnovat volnočasovým aktivitám. Samo označení jednadvacátého století „Stoletím zábavy“, vypovídá o zájmu lidí trávit hodnotně svůj volný čas a rozvíjet volnočasové aktivity v rámci měst i v živé přírodě. Tento fakt s sebou nese celou řadu environmentálních rizik. Předmětem mých úvah jsou především rizika spojená s rozvojem a provozováním ubytovacích, stravovacích a společensko-zábavních podniků, jejich vliv na životní prostředí. Po automobilovém průmyslu je to totiž právě cestovní ruch, kdo stojí na pomyslné druhé příčce v „hitparádě“ znečišťovatelů planety. Dále se ve své práci zaměřím na konkrétní problematiku provozu hotelů.

Hlavní environmentální problémy spojené s hotelovým provozem

Ekologická problematika se úzce dotýká těchto fází provozu:

1. **Výstavby hotelového komplexu**, protože se jedná velmi často o výstavbu v neporušeném a turisticky atraktivním prostředí, v blízkosti lesů, vodních toků a ploch, na horách.
2. **Provozu hotelu**, který je podobný jako provoz jakéhokoliv průmyslového zařízení. Při své činnosti produkuje odpad, spotřebovává energii a usurpuje si nárok na životní prostředí ve svém bezprostředním okolí.

Problematikou sladění ekonomických a ekologických cílů se zabývá tzv. zelený management reprezentovaný v ČR po vzoru evropské unie Národní federací hotelů a restaurací ČR. Projekt, který nastiňuje a řeší ekologickou problematiku v hotelnictví vychází z amerických studií, studií hotelových asociací v Evropě a projektu UNESCO.

Výstavba hotelu

Ekologické zásady výstavby hotelů a dalších ubytovacích a stravovacích zařízení jsou zahrnuty v činnosti – hotelové a restaurační inženýrství. Hotelové a restaurační inženýrství je „disciplína, která koordinuje a optimalizuje průmyslové konstrukce“. Cílem je kvalita, úspornost, hospodárnost. Tyto faktory rozhodují o budoucím ekonomickém i ekologickém nakládání ještě před spuštěním provozu.

Hlavní činnosti hotelového inženýrství pozitivně ovlivňující životní prostředí jsou např.:

Budova a její okolí

- Vhodné naplánování kapacity hotelu vychází vstříc péči o životní prostředí a ochraně přírodních zdrojů. Nevyužitý hotel plýtvá energií i nevyužitým objemem.
- Zajištění horizontálních cest, co nejkratší spojení pro hosty i personál (tvar budovy)
- Ideální prosvětlení denním světlem
- Od 22. h má vnější osvětlení pouze informační charakter.
- Vstupy do budovy mají tepelnou ochranu.
- Zavlažování zeleně má časové spínače

Vnitřní prostory

- Regulace teploty
- Všechna odbytová střediska jsou v základním podlaží
- Hosté mají usnadněný pohyb s minimem překážek,
- Minimum kobercových ploch – snadná čistitelnost podlah
- Klimatizace a minimální ozvučení prostor

Hotelový pokoj

- Individuální ovládání teploty
- Centrální vypínání elektřiny na kartu
- Mimořádná pozornost hotelové koupelně (dostatečné osvětlení, sušiče ručníků a prádla, dávkovače mýdla a šampónů, informace o zbytečné spotřebě vody)

Stravovací úsek hotelu – výroba

- Ekonomický výrobní program odpovídá počtu stravovaných hostů
- Využití nových technologických zařízení s nižší energetickou náročností a nároky na odvod páry a splodin z tepelného zpracování surovin.
- Využití čerstvých surovin a snížení nákladů na chlazení a mražení potravin
- Zvážit objemy technologických zařízení jako fritéza, gril, kotle atd.
- Způsob ohřevu potravin
- Způsob umývání nádobí
- Sběr olejem, třídění odpadů

Stravovací úsek hotelu – odbyt

- Racionální plánování velikosti porce – nevytvářet odpad
- Lepší využití materiálu, kvalitní porcelán a sklo
- Zásadní je odpověď na otázku: Bude se na provozovně kouřit?

Pro zkvalitnění služeb zákazníkům ale i ve smyslu šetrného chování k životnímu prostředí vydala NFHR ČR manuál, který pomáhá rozvíjet u odborné veřejnosti environmentální myšlení. Provozovatelé jsou motivováni k zapojení se do projektu „ Zelený hotel“ získáním prestižního označení na vstupu do budovy.

Vnitřní motivací je nevyvratitelný fakt, že turistický ruch je založen především na nepoškozeném životním prostředí. Turisté jezdí do lokalit kvůli jejich klimatu, přírodním krásám, kvalitě pláží, čistotě vody, místním památkám a kulturnímu dědictví.

Jaká bude finanční motivace a případné daňové úlevy je otázka pro vládu ČR...

Použité zdroje

Green management, NFHR ČR, Praha 1, Senovážné nám. 23,

Propagační materiály HRMC spol. s r.o., Ekologické zásady výstavby a provozu hotelů a dalších ubytovacích a stravovacích zařízení, září 1999

Vypracoval: Mgr. Alexandr Burda

Ostravská univerzita v Ostravě

Pedagogická fakulta

Seminární práce na téma

Vliv hotelnictví a cestovního ruchu na životní prostředí

Předmět : Enviromentální politika

Vypracoval: Alexandr Burda

Opava 15. 4. 2009